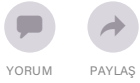

Çok kutuplu dünyada Türkiye-Almanya ilişkisi

Sistemsel bir arayışı yansıtan Türkiye-Almanya yakınlaşmasını, uluslararası konjonktür de hızlandırmaktadır. Özellikle de İdlib'de meydana gelen gelişmeler ve yeni bir mülteci akımının yaşanması olasılığı, Ankara ile Berlin'i yakınlaşmaya zorlamaktadır. Dolayısıyla mülteci meselesiyle, Almanya'nın Türkiye'ye olan bağımlılığının yeniden gözler önüne serildiği ifade edilebilir.

Abone Ol

Haber Merkezi · 16 Eylül 2018, 04:00 · Son Güncelleme: 16 Eylül 2018, 04:45 · Yeni Şafak

Doğacan BAŞARAN - ANKASAM Türk Dış Politikası Uzmanı

Uzun yıllar boyunca Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) uluslararası sistem üzerindeki hakimiyetini meşrulaştıran ve ünlü stratejist Zbigbniew Brzezinski tarafından Demokratik Direnek Noktası olarak tanımlanan Avrupa kıtası, son dönemde Washington merkezli siyaset anlayışından kopma eğilimi göstermeye başlamış ve Almanya'nın liderliğinde yeni politik arayışlara yönelmiştir.

Başta Almanya olmak üzere, Avrupalı devletleri böyle bir arayışa iten en önemli neden ise ABD Başkanı Donald Trump'ın tutumu olmuştur. Trump gerek Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü/North Atlantic Treaty Organization (NATO) içerisindeki tartışmalarda gerekse de İran'a yönelik yaptırım kararında şımarık bir zengin çocuğu gibi davranmış ve Avrupalı devletleri parayla tehdit ederek kendi kararlarını dikte etmeye çalışmıştır. Üstelik Trump'ın başlattığı ticaret savaşları da taraflar arasındaki gerginliği tırmandırarak sorunların aşılmasını zorlaştırmıştır. Nitekim Beyaz Saray; Çin, İran ve Türkiye'ye olduğu gibi Avrupa Birliği'ne (AB) karşı da ekonomik savaş başlatmış ve Avrupa menşeli çelik ve alüminyuma uygulanan gümrük vergilerini arttırma kararı almıştır. Benzer bir şekilde Trump'ın İran'a yönelik yaptırımlar hususunda Avrupalı şirketlere muafiyet tanımaması da ABD ile AB arasındaki müttefiklik ilişkisine darbe vurmuştur. Buna karşılık AB de 1996 yılında kabul ettiği Engelleme Mevzuatı'nı güncelleyerek yürürlüğe koymuş ve Avrupalı şirketleri ABD yaptırımlarından korumayı amaçlayan bir adım atmıştır. Birliğin bu adımının İran'da faaliyetlerini sürdüren şirketlerin haklarını korumaya yetip yetmeyeceği henüz bilinmese de söz konusu girişim, Washington'a karşı açık bir meydan okuma niteliği taşımaktadır.

GÜÇLÜ AVRUPA'NIN İNŞASI

Görüldüğü üzere Trump'ın tutumu, AB'yi ABD'den kopmaya itmektedir. Washington'a olan

bağımlılıktan kurtularak bağımsız bir devlet olduğu imajını kazanmaya ihtiyaç duyan en önemli aktör ise AB'nin ekonomik yükünü omuzlayan Almanya'dır. Çünkü Almanya'daki Amerikan üsleri, ekonomik anlamda dünya devi olan bu ülkenin siyasi anlamda işgal altındaki bir devlet imajına sahip olmasına sebep olmaktadır. Bu nedenle de Berlin hem siyaseten bağımsız bir Almanya'nın hem de güçlü bir Avrupa'nın inşa edilmesi gerektiğini düşünmekte; kuşkusuz bu da Almanya'yı ABD'nin üstünlüğünü dengeleyecek adımlar atmaya yöneltmektedir. Nitekim hem Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın Türkiye'ye gerçekleştirdiği ziyaret hem de eylül ayı boyunca devam edecek olan Ankara-Berlin hattındaki görüşme trafiği, bu çerçeveden değerlendirilmelidir. Zira iki ülkenin de ABD'nin İran'a uyguladığı yaptırımlara katılmadığı için Washington tarafından hedef tahtasına oturtularak cezalandırılmaya çalışıldığı bilinmektedir. Bu nedenle Türkiye-Almanya ilişkilerindeki yakınlaşmayı ve Almanya Dışişleri Bakanı Maas'ın Türkiye ziyaretini, ABD'nin küresel kapitalist sistem üzerindeki hegemonik liderliğini sorgulayan sistemsal bir arayışın yansıması olarak yorumlamak mümkündür.

İfade edildiği üzere sistemsal bir arayışı yansıtan Türkiye-Almanya yakınlaşmasını, uluslararası konjonktür de hızlandırmaktadır. Özellikle de İdlib'de meydana gelen gelişmeler ve yeni bir mülteci akımının yaşanması olasılığı, Ankara ile Berlin'i yakınlaşmaya zorlamaktadır. Dolayısıyla mülteci meselesiyle, Almanya'nın Türkiye'ye olan bağımlılığının yeniden gözler önüne serildiği ifade edilebilir. Öte yandan Türkiye-Almanya ilişkilerinin son 2 yılına damga vuran sorunlar hafızalardaki yerini korumakta olup, kriz yaratan meseleler ise henüz aşılabilmiş değildir.

KARŞILIKLI ZİYARET TRAFİĞİ

İki ülke arasındaki ilişkilerin bozulmasına yol açan gelişmeleri kısaca hatırlatmak gerekirse, ilk olarak 2016 yılına gitmek gerekmektedir. 2 Haziran 2016 tarihinde, Almanya Parlamentosu'nun sözde Ermeni soykırımını tanıyan kararı onaylaması, taraflar arasındaki gerginliklerin başlangıcı olmuştur. Bu krizde Almanya hükümeti, tasarının bağlayıcı olmadığını ifade ederek sorunun aşılmasını sağlamışsa da aynı yılın temmuz ayında, İncirlik Üssü'ndeki Alman askerlerinin varlığı tartışma konusu olmuş ve bu tartışma neticesinde Almanya, İncirlik'te bulunan askerlerini Ürdün'ün Arak şehrinde bulunan Muvaffak Saltı Üssü'ne taşımıştır. Ayrıca Almanya'nın 15 Temmuz'un failleri başta olmak üzere, Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ) ile ilişkili isimlere sığınma hakkı vermesi ve Suriyeli mültecilerin yükünü üstlenen Türkiye'ye ekonomik yardımda bulunulması hususundaki sözlerini tutmaması da süreç içerisinde ilişkileri kopma noktasına taşıyan nedenlerdendir. Tüm bu sorunlar bağlamında Maas'ın gerçekleştirdiği ziyaretin bir dönüm noktası olabileceği ve ikili ilişkilerde yeni bir sayfanın açılacağı öngörülebilir. Zira Türkiye ile Almanya arasında eylül ayında gerçekleşecek üst düzey görüşmeler, Maas'ın gerçekleştirdiği ziyaretle sınırlı değildir. Bu bağlamda Maas'ın ziyaretini, 21 Eylül'de Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın ve 28-29 Eylül tarihlerinde de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın gerçekleştireceği Almanya ziyaretleriyle birlikte okumak gerekmektedir.

Albayrak'ın gerçekleştireceği ziyareti, Trump'ın dolar üzerinden Türkiye'yi cezalandırma stratejisiyle ilişkilendirmek mümkündür. Hatırlanacağı üzere Ankara-Berlin ilişkilerindeki yumuşama da Trump'ın Türk Lirası'na yapılan operasyonu duyurduğu Twitter paylaşımıyla başlamış ve bu süreçte Almanya Şansölyesi Angela Merkel ile Erdoğan arasında bir telefon görüşmesi gerçekleşmiştir. Bu sebeple Albayrak'ın Almanya ziyaretinin gündemini, Alman yatırımcıların Türkiye'ye yatırım yapmaya teşvik edilmesi oluşturacaktır. Diğer yandan Erdoğan'ın gerçekleştireceği Almanya ziyareti ise çok daha yapıcı ve stratejik hedefler barındırmaktadır.

Bahse konu olan ziyarete ilişkin açıklama yapan Erdoğan, iki ülke arasındaki sorunların yüz yüze görüşülecek olmasını bir fırsat olarak değerlendirerek böyle bir görüşmenin krizlerin geride bırakılmasını kolaylaştıracağını söylemiştir. Bu nedenle aktörler arasında bir diyalog ortamının oluşması bile son derece önemlidir. Bu anlamda Maas'ın ziyaretiyle başlayan sürecin bir dönüm noktası olduğu ve ikili ilişkilerde normalleşme sürecinin başladığı iddia edilebilir.

ANKARA-MOSKOVA İLİŞKİLERİNE ETKİSİ

Maas'ın Ankara'daki temaslarının Ankara-Moskova ilişkilerine olan etkisine bakıldığında, ziyaretin tarihinin son derece dikkat çekici olduğunu söylemek gerekmektedir. Çünkü ziyaret, Türkiye-Rusya-İran üçlü ilişkilerinin; yani Astana Süreci'nin İdlib sınavından geçtiği bir dönemde gerçekleşmiştir. Böyle bir ortamda Türkiye'nin dış politikasında sıklıkla vurgulanan çok yönlülük anlayışının somutlaşması ve Washington karşısında Moskova ile ittifak yapan Ankara'nın gerektiğinde Moskova'yı da Berlin ile dengeleyebileceğini göstermesi son derece önemlidir. Bu da Türkiye'nin siyasi bağımsızlığını güçlendiren bir gelişme olarak yorumlanabilir. Nitekim Ankara'nın Berlin ile olan yakınlaşması, Astana Süreci'nde de elini güçlendirecektir. Türkiye'nin böyle bir denge unsuruna ihtiyaç duyduğu, 7 Eylül 2018 tarihinde gerçekleşen Tahran Zirvesi'nde Vladimir Putin ile Hasan Ruhani'nin Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan gelen ateşkes teklifine karşı sergiledikleri tutumda da görülmüştür.

Tahran Zirvesi, Ankara'nın Suriye'de kalıcı barışın sağlanması hususunda Tahran ve Moskova'dan farklı düşündüğü konular olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Her ne kadar bütün taraflar açısından önceliği Washington'un bölgeyi şekillendirmesinin engellenmesi oluştursa da Ankara'nın Astana Süreci'nde kendi taleplerini gerçekleştirebilecek adımları da atması gerekmektedir. Bu nedenle Ankara, Astana Süreci'ne Avrupalı aktörleri de dahil edecek girişimlerde bulunmalı ve Berlin ile olan yakınlaşmayı sürdürerek etkin bir biçimde kullanılmalıdır. Bu hususta ilerleyen dönemlerde Türkiye, Almanya, Fransa ve Rusya'nın katılımıyla gerçekleştirileceği açıklanan İstanbul Zirvesi büyük bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Neticede katılımcılar arasında İran'ın yer almaması ve Suriye'nin geleceği hususunda Almanya ve Fransa'nın Ankara'nın beklentileriyle örtüşen bir tutumu benimsemesi Türkiye'nin elini güçlendirecektir. Üstelik zirveye katılacağı duyurulan ülkelere bakıldığında, zirvenin ABD karşısındaki sistemsel arayışları kurumsallaştırabilecek bir ortam oluşturabileceği de düşünülebilir.

Sonuç olarak Türkiye-Almanya ilişkilerinde 2 yıldır yaşanan kriz durumu, Maas'ın ziyaretiyle başlayan ve eylül ayı boyunca devam edecek olan üst düzey görüşmelerle yeni bir sürece evrilme imkanını yakalamıştır. Tarafların karşılıklı iyi niyeti sürdürmeleri ve özellikle de Alman kamuoyundaki eleştirel yorumları göz ardı edebilmeleri, pek çok sorunun geçmişte kalmasını sağlayabilir. Ayrıca böyle bir gelişmenin Washington merkezli dünya düzenine de etkileri olacaktır. Bu nedenle aktörlerin ikili ilişkilerin iyileştirilmesi hususunda kararlılık göstermeleri, ABD'yi yalnızlaştırarak çok kutupluluğu kurumsallaştıracak imkanları yaratabilir.

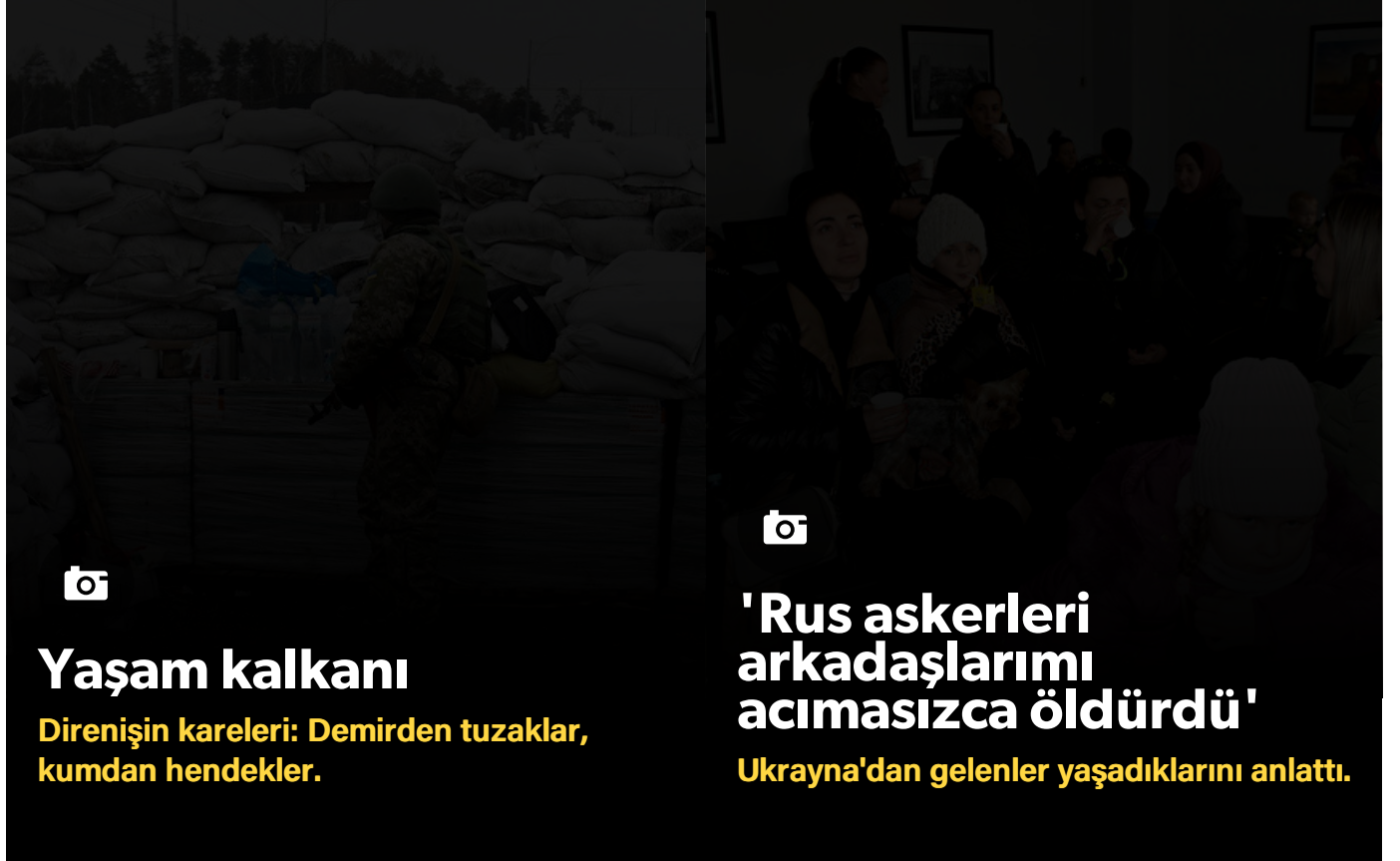

PAYLAŞ

#Almanya

#türkiye

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜ E-POSTA ABONELİĞİ

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sulara boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

Bip / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamli, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

